HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מתני' נזיר שגילח. תגלחת טהרה ביום שלשים ומאי שלו: ו**ונודע לו שהוא טמא.** בטומאת מת בין שנטמא בתוך מלאת בין שנטמא לאחר מלאת ביום קודם שהביא קרבנותיו **ונגילה: אם טומאה ידועה.** היתה בשעה שנטמא ס"ז קותר את כל שער ג) לא נטמא עד לאחר הבאת קרבנותיו אפילו בטומאה ידועה אינו קותר אלא ז' כדתנן בפרק שלשה מינין (לעיל דף מז.) מי שנזרק עליו אחד מן הדמים כו' ואוקימנא בגמרא [שם] **דלדברי הכל ז'** קותר ותו לא: **ואם עד שלא גילח.** נודע לו שנטמא בין בו ביום בין שנטמא בתוך ימי מלאת: **בין כך ובין כך.** בין בטומאה ידועה בין בטומאת התהום קותר את כל השער: **גמ' מנא הני מילי** ד) **אמר ר"א דאמר קרא** [1] **וכי ימות מת עליו בפתע פתאום עליו במחוורת לו ריש לקיש אמר אמר קרא** [2] **כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה כי דרך מה דרך בגלוי אף כל בגלוי ואלא** [3] **ההדתנן** [3] [2] **איזוהי טומאת התהום כל שאינו מכירה אחד בסוף העולם אבל מכירה אחד בסוף העולם אין זו טומאת התהום בשלמא** ה) **למ"ד כי דרך שפיר אלא למאן דאמר במחוורת לו כי מכירה אחד בסוף העולם מאי הוי ותו הא דתניא המוצא מת מושכב לרחבה של דרך בתרומה טמא בזיז ובעשיית פסח טהור מאי שנא אלא טומאת התהום** [4] **גמרא גמירי לה: אם עד שלא גילח וכו'**: **מאן תנא** ו) **תגלחת מעכבת בעי רמי בר חמא נטמא בתוך מלאת ונודע לו לאחר מלאת מהו בתר ידיעה אזלינן וידיעה אחר מלאת היא** [5] **או לא ולמאי למיסתר אמר**

מתני' [א]נזיר שגילח ונודע לו שהוא טמא אם טומאה ידועה סותר ואם טומאת תהום אינו סותר אם עד שלא גילח בין כך ובין כך סותר [2]כיצד ירד למטבול במערה ונמצא מת צף על פי המערה טמא נמצא משוקע בקרקע המערה ירד להקר טהור ליטהר מטומאת מת טמא שחזקת טמא טמא וחזקת טהור טהור שרגלים לדבר: **גמ'** מנא הני מילי [ב]**אמר ר"א דאמר קרא** [1] **וכי ימות מת עליו בפתע פתאום עליו במחוורת לו ריש לקיש אמר אמר קרא** [2] **כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה כי דרך מה דרך בגלוי אף כל בגלוי ואלא** [3] **הדתנן** [3] [2] **איזוהי טומאת התהום כל שאינו מכירה אחד בסוף העולם אבל מכירה אחד בסוף העולם אין זו טומאת התהום בשלמא** [ג]**למ"ד כי דרך שפיר אלא למאן דאמר במחוורת לו כי מכירה אחד בסוף העולם מאי הוי ותו הא דתניא המוצא מת מושכב לרחבה של דרך בתרומה טמא בזיז ובעשיית פסח טהור מאי שנא אלא טומאת התהום** [4] **גמרא גמירי לה: אם עד שלא גילח וכו'**: **מאן תנא** [ד]**א"ר יוחנן ר"א היא דאמר** [5] **תגלחת מעכבת בעי רמי בר חמא נטמא בתוך מלאת ונודע לו לאחר מלאת מהו בתר ידיעה אזלינן וידיעה אחר מלאת היא** [ה] **או לא ולמאי למיסתר אמר**

נזיר שגילח. תגלחת טהרה ביום שלשים ומאי שלו: היכי סותר ומה טומאת התהום היא כלומר שנודע לו שבמקום שעבר היתה טומאת התהום ובגמרא מפרש לה ביום שיש בו טומאת התהום מכירה ובכי הילכתא גמירי לה: **אם עד שלא גילח.** נודע לו בין כך ובין כך **בין כך ובין כך.** בין בטומאה ידועה בין בטומאת התהום ירד **כיצד** דין **טומאת התהום ירד למטבול במערה** ועמד טומאה ארץ ומעמד כזית מן המת צף על פני המערה ספק אם היה כזית מן המת בתוך המערה בשעה שטבל והתהיל או שמא לא היה אם בשעה שטבל טמא לספק טומאה ברשות [היחיד] ספקו טמא ואם נודע לו לפילו אחר שגילח טמא ולא למרינן ליה כי היה כזית מן המת תוך המערה בשעה שטבל יהא טהור משום טומאת התהום דכיון שאין שם דבר מכסה עליה הוה ליה כטומאה ידועה:

משוקע בקרקע המערה. מז ולמי מיקרי שפיר טומאת התהום ולכך ירד להקר וליוט אחרון שגילח נודע לו לומה טומאה טהור משום לטומאת התהום הוא: ליטהר מטומאת מת. אם ירד ליטהר מטומאת המת ואחר שחזר ומנה ימי נזירותו וגילח נודע לו כשירד [1] למערה היה כזית מהמת משוקע במערה טמא: שחזקת טמא טמא. דכי גמירי לטומאת התהום המת הוחר לחזקת טמא לגמרי ואע"ג דאמרי' בגמ' ספק טומאה צפה טהורה היינו ס' מגע אבל ס' אהל טמא: משוקע בקרקע המערה. במקום שטבל ובודאי נטמא אם נודע לו אחר שגילח טהור ואינו סותר דהיינו טומאת התהום ובריש נקט לטבול לרבותא אע"ג דהטובל מטומא' נוהר מכל דבר המטמא אפ"ה ז) טהור ליטהר מטומאת המת. כגון שהיה נזיר טמא וטבל במערה שהיה המת משוקע בה והשלים נזירותו. או טמא מת שטבל ואח"כ קבל עליו נזירות טמא וסותר שחזקת טמא טמא וחזקת טהור טהור שרגלים לדבר. האי רגלים לדבר לאו דוקא דהכי גמירי הלכתא אלא כלומר קצת טעם יש לדבר כיון דבחזקת טומאת מת לא נתנה הלכה לטהרו: מנה"מ דטומאת התהום אינה סותרת עליו: במחוורת לו לאפוקי טומאת התהום שאינה מחוורת: ר"ל אמר כי דרך. גבי פסח כתי' איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה (טמא) טומאה כי דרך בפ' כ"ע יש סוגייא אחרת דקאמר התם אשכחן נזי' עושה פסח מנ"ל אמר קרא כי דרך. אבל סוגיא דהכא סברא דמר ליף נזי' מפסח ומר ליף פסח מנזיר: כל שאין מכירה א' בסוף העולם פירוש שאפשר (שאדם) [שאין אדם] מכירה: בשלמא למ"ד כי דרך שפיר דכיון דא' מכירה בסוף העולם הויא גלויה כי דרך. ובפסחים קאמר עד דידעי בה כולי עלמא כי דרך. נזיר ועושה פסח טהור דהוי טומאת התהום כדמפרש לקמן מ"ש כי היכי דילפת נזיר מפסח למר ופסח מנזי' למר הכי נמי ליליף כל שאר דבר מנהון. והכי נמי ה"מ למפרך ממתני' דמפלגא בין נזיר ואחר שגלח לנזיר קודם שגלח דאי טעמא

ירד [ו]**למטבול במערה** ועמד טומאה ארץ ומעמד כזית מן המת צף על פני המערה ספק אם היה כזית מן המת בתוך המערה בשעה שטבל והתהיל או שמא לא היה אם בשעה שטבל טמא לספק טומאה ברשות [היחיד] ספקו טמא ואם נודע לו לפילו אחר שגילח טמא ולא למרינן ליה כי היה כזית מן המת תוך המערה בשעה שטבל יהא טהור משום טומאת התהום דכיון שאין שם דבר מכסה עליה הוה ליה כטומאה ידועה: **משוקע** בקרקע המערה. [ז]מז ולמי מיקרי שפיר טומאת התהום ולכך ירד להקר ה"ז טמא וליוט אחרון שגילח נודע לו לומה טהור משום לטומאת התהום הוא: **ליטהר מטומאת מת.** אם ירד ליטהר מטומאת המת ואחר שחזר ומנה ימי נזירותו וגילח נודע לו כשירד [1] למערה היה כזית מהמת משוקע במערה טמא: **שחזקת טמא טמא.** דכי גמירי לטומאת התהום הוחר לחזקת טמא לגמרי ואע"ג דאמרי' בגמ' ספק טומאה צפה טהורה היינו ס' מגע אבל ס' אהל טמא: **משוקע בקרקע המערה.** במקום שטבל ובודאי נטמא אם נודע לו אחר שגילח טהור ואינו סותר דהיינו טומאת התהום ובריש נקט לטבול לרבותא אע"ג דהטובל מטומא' נוהר מכל דבר המטמא אפ"ה [ח]טהור ליטהר מטומאת המת. כגון שהיה נזיר טמא וטבל במערה שהיה המת משוקע בה והשלים נזירותו. או טמא מת שטבל ואח"כ קבל עליו נזירות טמא וסותר שחזקת טמא טמא וחזקת טהור טהור שרגלים לדבר. האי רגלים לדבר לאו דוקא דהכי גמירי הלכתא אלא כלומר קצת טעם יש לדבר כיון דבחזקת טומאת מת לא נתנה הלכה לטהרו: מנה"מ דטומאת התהום אינה סותרת עליו: במחוורת לו לאפוקי טומאת התהום שאינה מחוורת: ר"ל אמר כי דרך. גבי פסח כתי' איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה (טמא) טומאה כי דרך בפ' כ"ע יש סוגייא אחרת דקאמר התם אשכחן נזי' עושה פסח מנ"ל אמר קרא כי דרך. אבל סוגיא דהכא סברא דמר ליף נזי' מפסח ומר ליף פסח מנזיר: כל שאין מכירה א' בסוף העולם פירוש שאפשר (שאדם) [שאין אדם] מכירה: בשלמא למ"ד כי דרך שפיר דכיון דא' מכירה בסוף העולם הויא גלויה כי דרך. ובפסחים קאמר עד דידעי בה כולי עלמא כי דרך. נזיר ועושה פסח טהור דהוי טומאת התהום כדמפרש לקמן מ"ש כי היכי דילפת נזיר מפסח למר ופסח מנזי' למר הכי נמי ליליף כל שאר דבר מנהון. והכי נמי ה"מ למפרך ממתני' דמפלגא בין נזיר ואחר שגלח לנזיר קודם שגלח דאי טעמא

מאן תנא [ד]**א"ר יוחנן ר"א היא דאמר** [5] **תגלחת מעכבת.** מלמעות בין לנכנס לתחומי דמגלחת אינה מעכבת מ"כ אחר שנזרק הדם אין [עליו] עוד תורת נזיר וכן [5] שנודע לו עד שלא גילח כמי שגילח תימה [6] דבפ' כיצד הזין (גם זה שם) אמר מר כר רב חסי טומאת התהום מרבה אפילו נודע לו קודם זריקה והשתא [אין] [7] אליבא דר"ל אפילו לאחר זריקה קותר קודם גילוח ומי אליבא דרבנן הא קודם זריקה לרבנן מעכבת דקודם גילוח לר"ל דהכא ממעט דלבר המעכב קותר לכ"ע י"ל דלגבי עושה פסח מיירי שאין טען גילוח ואתיא בין לרבנן בין לר"ל דכיון שנשחט הפסח מ"כ הוי הדם עומד ליזרק וכל העומד ליזרק כזרוק דמי ולכך אין קותר כיון שנשחט אבל תגלחת מלוה בלפי נפשה היא ועוד י"ל דהא לתמרינן התם טומאת התהום מרבה היינו ע"י ריעוי אלין ולכך מרבה אף קודם זריקה אבל על התגלחת לא שייך לרבי לין: **בעי** [ט]**רב חמא נטמא תוך מלאת.** בטומאה ידועה או בטומאת התהום ונודע לו לאחר מלאת קודם גילוח לר"ש מהו בתר טומאה מזלינן וקותר שלשים או בתר ידיעה מזלינן וקותר שבעה:

אמר

מסורת הש"ס

ג) פסחים פח: ע"ש, ב) [ל"ל הלמעלה], ג) שם [תוספתא זבין פ"ב], ד) [לעיל יד: וש"ן], ה) ר' ג"מ ולפ"מ ולפ"ל למיקמר מי לג אמר כו', ו) [ועי' תוס' פסחים שם ובמגמות שם: ד"ה ואיכא כתבו שזה מן סוגיות המלוקות], ז) ל"ל רמי בר חמא,

תורה אור השלם

1. וְכִי יָמוּת מֵת עָלָיו בְּפֶתַע פִּתְאֹם וְטִמֵּא רֹאשׁ נְזֵרוֹ וְגִלַּח רֹאשׁוֹ בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלְּחֶנּוּ: במדבר ו ט
2. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה טָמֵא לָנֶפֶשׁ אוֹ בְדֶרֶךְ רְחֹקָה לָכֶם אוֹ לְדֹרֹתֵיכֶם וְעָשָׂה פֶּסַח לַיהוָה: במדבר ט י

נוספת הריב"ן

ד) ומאי שגלח נודע לו: ג] נו ביום: ג] שם לג: ד] שיפ משם מצא לי': ה] לפלוגי: ו] וכשנה: ז] שהוא טמא: ח] היכוך: ט] מה דרך בגלוי לף כל טומאה: י] כגלוי: כ] וכיון: ל] מי למקמר כלומר ללמ מינעי ליה הכי מי קותר ז' או כולם ללמ הכי קמנעי ליה מי קותר בלל או אינו קותר והכ"ד:

הגהות הב"ח

(א) גמ' למ"ד כי דרך שפיר. נ"ב עיין בפסחים לף פ"ג:

הגהות התוספות

1. ל"ל לכשירד. 2. תימה שחזקת טמא טמא ממתק. 3. ל"ל כדפרים. 4. תימה ללמ טומאת התהום גמירי ממתק. 5. ל"ל וכך לי שנודע. 6. ל"ל כמו מצאנ"ל. ותימה כו'. 7. ל"ל והשתא ללישנא דמתלי קאמר ליה מי ללישנא כו'.

מוסף רש"י

במחוורת לו. שתגלח כהוגה לו (פסחים פא:). כי דרך. טומא לנפש דומיא דלרך לרחוקה הוא (שם). איזוהי טומאת התהום. שהותרה לגזיר ועושה פסח (שם). המוצא מת מושכב לרחבה של דרך. והוא עבר שם ולא ספקר שלא נגע שם או שם הסיט או נשאל (שם). להרוחה. למטל בתרומה, טמא. ללא הותרה בו טומאת התהום, ואילו לגולכו של דרך אפילו טומאת התהום אין כאן (שם).

פי' הרא"ש

נזיר שגילח. הביא קרבנותיו וגילח: אם טומאה ידועה. פי' טומאה שאפשר שהיתה ידועה כגון שלא היה קבר התהום סותר: טומאת התהום כדמפרש בגמ' שאין אחר מכירה בסוף העולם. אע"פ שודאי טמאת' אינו סותר דהלכה היא בנזיר: אם עד שלא גילח וכבר הביא קרבנותיו: בין כך טומאה ידועה ובין כך טומאת התהום סותר. דהא דגמירי דטומאת התהום לא סתרה היינו דוקא היכא דנודע לו אחר גילוח לר"א או אחר קרבנותיו לרבנן: כיצד דין טומאת התהום ירד לטבול במערה. מטומאת שרץ ונמצא כזית מן המת צף על פני המים ספק האהיל עליו ס' לא האהיל עליו טמא דספק טומאה ברה"י ספקו טמא ואם נודע לו ס' זה אם אחר שגלח סותר דהיינו טומאה ידועה ואע"ג דאמרי' בגמ' ספק טומאה צפה טהורה היינו ס' מגע אבל ס' אהל טמא: משוקע בקרקע המערה. שטבל ובודאי נטמא אם נודע לו אחר שגלח טהור ואינו סותר דהיינו טומאת התהום ובריש נקט לטבול לרבותא אע"ג דהטובל מטומא' נוהר מכל דבר המטמא אפ"ה טהור ליטהר מטומאת המת. כגון שהיה נזיר טמא וטבל במערה שהיה המת משוקע בה והשלים נזירותו. או טמא מת שטבל ואח"כ קבל עליו נזירות טמא וסותר שחזקת טמא טמא וחזקת טהור טהור שרגלים לדבר. האי רגלים לדבר לאו דוקא דהכי גמירי הלכתא אלא כלומר קצת טעם יש לדבר כיון דבחזקת טומאת מת לא נתנה הלכה לטהרו: מנה"מ דטומאת התהום אינה סותרת עליו: במחוורת לו לאפוקי טומאת התהום שאינה מחוורת: ר"ל אמר כי דרך. גבי פסח כתי' איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה (טמא) טומאה כי דרך בפ' כ"ע יש סוגייא אחרת דקאמר התם אשכחן נזי' עושה פסח מנ"ל אמר קרא כי דרך. אבל סוגיא דהכא סברא דמר ליף נזי' מפסח ומר ליף פסח מנזיר: כל שאין מכירה א' בסוף העולם פירוש שאפשר (שאדם) [שאין אדם] מכירה: בשלמא למ"ד כי דרך שפיר דכיון דא' מכירה בסוף העולם הויא גלויה כי דרך. ובפסחים קאמר עד דידעי בה כולי עלמא כי דרך. נזיר ועושה פסח טהור דהוי טומאת התהום כדמפרש לקמן מ"ש כי היכי דילפת נזיר מפסח למר ופסח מנזי' למר הכי נמי ליליף כל שאר דבר מנהון. והכי נמי ה"מ למפרך ממתני' דמפלגא בין נזיר ואחר שגלח לנזיר קודם שגלח דאי טעמא

עין משפט נר מצוה

כב א מיי' פ"ו מהל' מיכות הלנ"ז:
כג ב מיי' שם הלכה [יט] כ:
כד ג מיי' שם הלנ"ח:
כה ד מיי' שם הלנ"ז:

מקרא ליכא טעמא לפלוגי. וכן מסיפא ליטהר מטומאת מת טמא. ואי מקרא כיון דדאדי נטמא בקבר התהום מה לי היה טהור כיון דמטומאת מת ידועה [כבר שבלן] וטיהר: טומאת התהום גמרא גמירי לה. וקראי דמיתי לעיל אסמכתא בעלמא ניהנו ודוקא לנזי' ועושה פסח גמירי. מאן תנא אר"י ר"א היא דאמר תגלחת מעכבת מלשתות ביין וליטמא למתים דלרבנן דאמרי אין תגלחת מעכבת הדם אין עליו תורת נזי' עוד וכן היו עד שלא גילח כמו משגלח: בעי רמי בר חמא נטמא תוך מלאת (ד') טומאת ידועה או בטומאת התהום ונודע לו אחר מלאת קודם

ח) נרשה דמסקר כאן וכ"ל לפ"ה טמא משום ספק טומאה בהם"י וסיפא רבותא קמ"ל לף כי ירד להקר וכו' לפ"ה טהור וכ"ה בתום' בפוס"ה משוקע.